

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

30 januari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de sociale gevolgen van en de ministeriële voorstellen omtrent de stopzetting van de lijn Oostende-Dover door Hoverspeed

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de economische toestand van de provincie West-Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het gebrek aan succes van de opleidingscheques

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de invoering van de jobkaart

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 30 januari 2003

VOORZITTER : De heer Roland Van Goethem

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.13 uur.*

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de sociale gevolgen van en de ministeriële voorstellen omtrent de stopzetting van de lijn Oostende-Dover door Hoverspeed

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de sociale gevolgen van en de ministeriële voorstellen omtrent de stopzetting van de lijn Oostende-Dover door Hoverspeed.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is niet mijn bedoeling om hier het actualiteitsdebat over werkgelegenheid en werkloosheid van gisteren over te doen, verre van. Mijn interpellatieverzoek dateert reeds van 18 december 2002, maar is nog steeds zeer actueel. Ik stel twee belangrijke beleidsvragen, over het federale en het Vlaamse niveau.

Op vrijdag 13 december 2002 stopte Hoverspeed met de lijn Oostende-Dover. Daardoor verloren 197 mensen hun job. Dat is spijtig genoeg de zoveelste klap in een lange reeks, niet alleen voor West-Vlaanderen maar voor heel Vlaanderen en België. Ik vind het normaal dat lokale politici – of ze nu minister, burgemeester, schepen of parlementslid zijn – hun beste electorale beentje voorzetten om zich in dit dossier te profileren. Ik vind ook dat dit sociale drama meer aandacht verdient. Als iemand zich profileert, moet dat echter beleidsmatig en wettelijk onderbouwd zijn.

Binnen de 24 uur nadat het Hoverspeeddossier in de media kwam, kwamen er twee belangrijke incentives, één van het federale en één van het Vlaamse niveau. Vice-premier Vande Lanotte, Oostendenaar, wou een coördinator aanstellen om een sociaal plan uit te werken, identiek aan het vroegere RMT-plan, dat tussen haakjes niet voor 100 procent geslaagd was. Vlaams minister Landuyt beloofde onmiddellijk dat hij de VDAB de opdracht zou geven om voor de getroffen werknemers een tewerkstellingscel op te richten. Ik heb hoege-naamd geen moeite met de incentives van de betrokken ministers, maar ik zou graag willen dat zo'n zaken meer op één lijn zitten, want soms gebeurt er iets en soms niet. Op het einde van mijn betoog kom ik daar nog op terug.

Toen de staatsrederij RMT in 1997 in vereffening ging, werkte de federale overheid – ook toen reeds via minister Vande Lanotte – een sociaal plan uit. Er was toen sprake van 1.700 overheidswerknemers. Een aantal van hen kwam terecht bij het loodswezen en een aantal bij de civiele bescherming. Meer dan 400 mensen gingen werken bij de lijn Holyman-Sally, die later werd overgenomen door het Britse Hoverspeed. Dat aantal van 400 werknemers werd, in overleg met de sociale partners, afgebouwd tot 197 werknemers. Deze 197 mensen staan nu voor de tweede maal op de keien binnen een termijn van 5 jaar. Er werd een regeling uitgewerkt waarmee ze van hetzelfde sociale vangnet kunnen genieten als hun vroegere collega's. Zodoende zijn er momenteel drie soorten ex-personeelsleden van Hoverspeed : de ex-RMT'ers, de ex-Wagon Lits en de overigen.

De vraag is nu of de federale aanstelling van een sociaal coördinator wel te rijmen valt met de specifieke gewestbevoegdheden van Vlaanderen inzake de opvang van sociale problemen via de VDAB. We hebben het gisteren reeds gezegd. De rode draad in het verhaal over alle partijgrenzen heen was duidelijk : door het feit dat die bevoegdheden

Bogaert

zo minimaal zijn afgebakend, kunnen wij zeer moeilijk wezenlijk ingrijpen op de arbeidsmarkt. Kan de federale overheid een sociaal coördinator aanstellen? Het is volgens mij meer aangewezen dat de Vlaamse regering een dergelijke coördinator aanstelt.

Verder is het ook niet duidelijk volgens welke parameters en/of criteria er in het ene sluitingsdossier wel van overheidswege wordt ingegrepen en in het andere niet. Er was de sluiting van Sofitex, waarbij 200 werknemers hun werk verloren. Er was de vleesuitbeenfabriek, waar 102 mensen werden afgedankt. Er is dus eigenlijk een hele waslijst van grote en kleine sluitingen, vereffeningen en afvloeiingen. Soms wordt er ingegrepen op een bepaald niveau maar op het andere niet. Het is voor de rechtszekerheid en voor het beleid toch belangrijk dat wij een rode draad in het verhaal kunnen zien. In de huidige sociale crisis worden we dag na dag geconfronteerd met vereffeningen, faillissementen, gedwongen sluitingen, reorganisaties en saneringen. Telkens sneuvelen er spijtig genoeg jobs, de ene keer veel, de andere keer weinig. In het dossier van Hoverspeed werd binnen de 24 uur door het federale én het gewestelijke niveau ingegrepen. In vele andere dossiers gebeurt dat niet.

Eenzelfde probleem rijst ten aanzien van het al dan niet aanstellen van tewerkstellingscellen na sociale drama's. In het dossier-Hoverspeed heeft minister Landuyt onmiddellijk een dergelijke opdracht gegeven aan de VDAB. Dat was destijds uiteraard ook het geval bij Sabena. In vele andere dossiers, waarbij minstens evenveel jobs sneuvelen, blijft de installatie van een tewerkstellingscel veelal uit. Ik weet niet of dat is gebeurd voor de grafische sector in Turnhout, voor de textielsector in Oudenaarde of voor de vleesverwerking in het Meetjesland. Ook hier is het van belang te weten welke parameters en/of criteria worden gehanteerd.

Ik zou aan de minister dan ook graag de volgende vragen willen stellen.

Welk sociaal plan – overeenkomstig het vroegere RMT-dossier – wordt er in het dossier-Hoverspeed door de Vlaamse en/of federale regering uitgewerkt?

Kan de federale vice-premier een sociale coördinator aanstellen buiten de bevoegdheden van de Vlaamse regering en de opdrachten van de VDAB om? Op grond van welke parameters en/of criteria wordt in het ene dossier wel en in het andere dos-

sier niet overgegaan tot het aanstellen van een sociale coördinator?

Op grond van welke motivering ging u in het dossier-Hoverspeed per kerende over tot het via de VDAB instellen van een tewerkstellingscel? Op grond van welke parameters en/of criteria wordt in het ene dossier wel en in het andere dossier niet overgegaan tot het instellen van een tewerkstellingscel?

De voorzitter : Ik zou zelf een vraag willen stellen over de toeristische kant van de zaak. In de toeristische sector in Oostende zijn er mensen die klagen, omdat het opdoeken van die lijn een weerslag heeft op het toerisme in Oostende. Mijnheer de minister, hebt u er een kijk op wat dat kan betekenen voor het toerisme in Oostende?

De RMT werd indertijd opgedoekt omdat ze blijkbaar niet rendabel was. Nu heeft ook Hoverspeed er de brui aan gegeven. Ik vraag mij af of er nu echt geen enkele mogelijkheid bestaat om een rendabele lijn Oostende-Dover open te houden. Is hierover al ooit een studie gemaakt?

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, hebt u er een kijk op of hebt u een keikop?

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil op beide vragen positief antwoorden.

Ik wil me eerst aansluiten bij iets waar we een kijk op hebben, zonder dat we een keikop moeten zijn, aangezien we niet bevoegd zijn. U weet dat het RMT-dossier een geschiedenis heeft en dat men naar aanleiding van de moeilijkheden van de RMT studies heeft gemaakt over wat nog rendabel is en hoe men dat zou kunnen uitvoeren, gelet op het feit dat er andere mogelijkheden zijn om het kanaal over te steken, zoals de tunnel. Toen is als oplossing gekomen die publiek-private samenwerking bij manier van spreken of het dossier-Hoverspeed, waar nu in een volgende fase een en ander voor de privé-sector niet rendabel blijkt te zijn.

Dat brengt mij op de houding van de federale vice-premier, die dit dossier destijds binnen de regering behandeld heeft. We mogen immers niet vergeten dat hij nog een deel van de verantwoordelijkheid draagt. Bij de gewezen werknemers van de RMT zitten ambtenaren. De federale overheid heeft dus automatisch enige verantwoordelijkheid. Het optreden van de federale overheid getuigt dan ook van verantwoord handelen. Uiteraard komt de federale overheid daarmee niet op het terrein van de

Landuyt

Vlaamse overheid. Dat betekent echter wel dat we op een of andere manier gecoördineerd moeten werken.

De eerste vraag, over welk sociaal plan wordt uitgewerkt, heeft betrekking op de sociale afhandeling van het dossier. Veel concrete gegevens zijn er nog niet omdat het sociaal overleg nog volop aan de gang is. Deze week zijn zelfs nog cruciale vergaderingen bezig.

Wat de tweede vraag betreft, is het niet de bedoeling van de sociale coördinator, zoals aangesteld door de federale overheid, om zich te mengen in de bevoegdheden van de Vlaamse overheid. In de praktijk worden er afspraken gemaakt tussen de coördinator en de VDAB om de herintegratie zo vlot mogelijk te laten verlopen. Ik herhaal dat de federale overheid een historische verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot het lot van gewezen RMT'ers die naar Hoverspeed zijn overgestapt en nog steeds het statuut van federaal ambtenaar hebben.

De derde vraag luidde op grond van welke parameters en criteria er in het ene dossier wel en in het andere dossier niet wordt overgegaan tot het aanstellen van een sociale coördinator. Als u het hebt over de aanstelling door de federale overheid, moet ik ambtshalve het antwoord schuldig blijven. Ik kan wel zeggen dat dit alles te maken heeft met de geschiedenis van de RMT en met het feit dat daar federale ambtenaren functioneren.

Wat vraag vier betreft, is het zo dat we de voorbije maanden in alle dossiers per kerende optreden. Dit is zo geweest bij Lernout & Hauspie, bij Sabena en ook bij andere grote sluitingen. Telkens zijn er direct instructies gegeven aan de VDAB om die situatie aan te pakken en de ontslagen werknemers zo vlug mogelijk opnieuw aan het werk te stellen. Dit leidt tot resultaten en brengt ons ertoe om een en ander te hercoördineren binnen de VDAB. Er komt zelfs een herschikking en een aanpassing van het personeel binnen de VDAB, precies om zo alert mogelijk te reageren op die situaties. We hebben dit de voorbije maanden geleerd. Die politiek gaan we structureel invoeren in de VDAB.

Dit ligt natuurlijk altijd zeer gevoelig. Aan de ene kant moeten we de wet-Renault laten spelen. Aan de andere kant mag het gewone sociaal overleg niet worden doorkruist. Spijtig genoeg misschien, hebben we daar al enige ervaring mee opgedaan, zodat er nu koortsachtig wordt gewerkt aan een in-

terne reorganisatie van de VDAB om daar vlotter op in te kunnen spelen.

Vraag vijf is eigenlijk zonder voorwerp. De techniek van de tewerkstellingscel wordt overal toegepast waar er een extra aanbod is aan werkzoekenden door een sluiting of een faillissement.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het betreft hier inderdaad federale ambtenaren. Niettemin is het in ons gewest dat er arbeidsplaatsen verdwijnen. Het is dan ook belangrijk om dit dossier op de voet te volgen. Indien deze personen niet worden tewerkgesteld via een federale tussenkomst, worden ze in ons gewest als werklozen ingeschreven.

Ik neem akte van uw belangrijke mededeling betreffende het Vlaamse aspect. U hebt aan de VDAB opgedragen om via een speciale cel onmiddellijk in te spelen op een ernstige crisis met zware sociale gevolgen voor de werkgelegenheidssector. Ik veronderstel dat dit gebeurd is bij Brepols en bij dat vleesuitsnijdingsbedrijf met 102 mensen. We gaan dit zeker en vast opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de economische toestand van de provincie West-Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de economische toestand van de provincie West-Vlaanderen.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil niet terugkeren op het debat van gisteren. Zoals jullie weten, worden we geconfronteerd met een economische groeivertraging in Vlaanderen. In West-Vlaanderen gaan er op dit ogenblik elke dag jobs verloren. Ook de provincie West-Vlaanderen wordt dus hard getroffen.

Verfaillie

Enkele jaren geleden was alle West-Vlaamse hoop gevestigd op Lernout & Hauspie en Flanders Language Valley. Deze hoop werd jammer genoeg een nachtmerrie. De spraaktechnologiesector kon niet zorgen voor de verhoopte economische stimulan- sen.

De tewerkstelling in de landbouwsector daalt jaar na jaar. De sector wordt geconfronteerd met strenge milieunormen en dalende prijzen. Een versnelde achteruitgang dreigt in de komende jaren.

De textielsector, die nog altijd de trots is van Zuid-West-Vlaanderen, gaat gebukt onder de concurrentie van de lageloonlanden. Blijkbaar zijn er de laatste weken en maanden reeds 2.000 arbeidsplaatsen in de West-Vlaamse textielsector verloren gegaan.

De doortrekking van de E40 tot Calais en de aanleg van de Kanaaltunnel leidden tot een veranderd economisch gedrag aan de kust. Het transport van goederen en personen per boot werd minder aantrekkelijk. Dit had onder meer belangrijke gevolgen voor de scheepvaart in Oostende en Zeebrugge.

In januari 2003 gingen bijna 1.000 arbeidsplaatsen verloren. Ik denk aan Sofitex of nog dichterbij mijn deur Vanwijnsberghe uit Veurne. Een West-Vlaams economisch herstelprogramma met impulsen van de overheid is nodig. Diverse ministers doen inspanningen om impulsen te geven aan West-Vlaanderen maar jammer genoeg is er weinig sprake van enige coördinatie. Daarom roep ik op tot een gecoördineerde aanpak van de problemen om diverse oplossingen te zoeken.

In eerste instantie kan er een rondetafelconferentie worden georganiseerd met alle maatschappelijke actoren in de provincie. Dit zijn de federale overheid, de Vlaamse overheid, de provincie, de GOM, WES, Leiedal, WVI en nog vele anderen. Als resultaat van deze rondetafelconferentie kan er dan een West-Vlaams economisch herstelprogramma worden opgemaakt.

Tot slot wil ik nog een oproep doen aan de minister, die ook bevoegd is voor Toerisme, opdat hij al zijn invloed zou aanwenden voor een zo spoedig mogelijke lichte van de Tricolor. De Kamer van Handel en Nijverheid alsook vele andere instanties dringen hierop aan. Het is de bedoeling dat de Tricolor pas in mei of juni wordt gelicht, maar hoe langer die daar ligt, hoe slechter dat is voor het toe-

risme en de economische ontwikkeling van onze provincie.

Mijnheer de minister, ziet u een mogelijkheid om alle economische actoren rond de tafel te brengen en samen met hen te werken aan een economisch herstelplan voor West-Vlaanderen ?

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de minister, als u de tewerkstelling activeert in West-Vlaanderen, dan nodig ik u voor de volgende stap uit in Limburg.

De voorzitter : Op 14 januari hebben we een interpellatie aan minister Stevaert behandeld over de algemene mobiliteitsproblemen in de kustregio als gevolg van de economische crisis en de infrastructuurwerken. Daarin werd onder andere de weerslag van de problemen in verband met Terneuzen en Calais behandeld. Ik heb voorgesteld om daarover een rondetafel te organiseren. Minister Stevaert heeft gezegd dat hij dat niet nodig vindt, waarvan akte. Ik hoop dat de vraagsteller vandaag meer succes oogst bij de minister van Werkgelegenheid.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik begrijp de vraag van de heer Verfaillie heel goed, maar de problemen van tewerkstelling en werkloosheid mogen toch niet worden verengd tot één provincie. Als we hefboomen willen hanteren om de tewerkstelling aan te zwengelen, dan moeten we die zoeken in een bredere context. We moeten nagaan welke actoren op het veld tekortschieten om de tewerkstelling te ondersteunen. Misschien is het goed om binnen de regering ernstig na te denken over een lucht- en zeehavenbeleid. Ondanks een aantal afspraken tussen de belangrijkste Vlaamse havens, heb ik de indruk dat er te weinig synergie, samenwerking en visie op korte en lange termijn bestaat. We zijn daarvoor vragende partij, maar ik hoop dat het initiatief van de regering komt.

De voorzitter : Dat past in mijn vraag naar een rondetafel over mobiliteit, havens, infrastructuurwerken en economie.

Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik voel me door de vragen aangesproken in mijn drie bevoegdheden : Toerisme, Werkgelegenheid en West-Vlaanderen. De Vlaamse regering

Landuyt

heeft drie Limburgse ministers, West-Vlaanderen heeft er één. Ik apprecieer de steun van het parlement in deze laatste bevoegdheid, die vooral een verantwoordelijkheid is.

Aan de vragen is een economisch aspect verbonden, namelijk een voor Vlaanderen belangrijk lucht- en zeehavenbeleid. Het is evident dat een en ander gecoördineerd moet worden bekeken. Het past niet om te zeggen dat West-Vlaanderen in crisis is. Dit uitgangspunt doet de andere provincies oneer aan, en West-Vlaanderen eveneens.

De werkloosheidsgraad in West-Vlaanderen is nog steeds lager dan die in heel Vlaanderen. In Vlaanderen bedraagt die 7,35 percent, in West-Vlaanderen 6,29 percent. Spreken over een herstelplan voor West-Vlaanderen is een West-Vlaming onwaardig. We kunnen beter spreken over een proactief sociaal-economisch beleid. Er is een beslissing van de Vlaamse regering die in die richting gaat, maar dan voor alle subregio's in Vlaanderen.

Vorige week heeft de Vlaamse regering beslist om over te stappen naar een fusie van de subregionale tewerkstellingscomités en de streekplatforms. Het is voor elke provincie een uitdaging om daar werk van te maken. Dat kan maar lukken als de sociaal-economische actoren van de subregio's daarin meegaan. Dit hoeft niet op een provinciale structuur gebaseerd te zijn. Het kan evengoed steunen op de vroegere subregio's. West-Vlaanderen heeft een viertal regio's, waarin de STC's en de streekplatforms bijeen worden gebracht, om dan een koepelstructuur te installeren, de West-Vlaamse sociaal-economische raad.

We mogen evenmin vergeten dat op 23 oktober 2002 reeds een economisch forum over West-Vlaanderen werd georganiseerd door de GOM. Ik heb daar gepleit voor een grotere sociale reflex in de economische strategie. In elk geval bestaat het plan 'West-Vlaanderen 2010, een strategie voor economische ontwikkeling'. Die strategie gaat niet uit van de verkeerde stelling dat West-Vlaanderen een crisisgebied zou zijn.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de minister, we vervallen opnieuw in het oude verhaal. Ik heb helemaal niet gezegd dat West-Vlaanderen een crisisgebied is. U trekt mijn vraag in het belachelijke. Ik heb er u op gewezen dat er een aantal problemen zijn en ik heb u gevraagd wat u zult doen om ze op te lossen. U bent er altijd als de kippen bij als er goed nieuws over West-Vlaanderen te vertellen

valt. Nu is er minder goed nieuws en ik vraag u wat u terzake zult doen. U doet echter alsof ik beweer dat het heel slecht zou gaan met de provincie. We hebben elkaar wellicht verkeerd begrepen.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Verfaillie, ik heb de vraag beantwoord door te verwijzen naar de activiteiten van de STC's en de Streekplatforms die verder worden uitgewerkt. In sommige subregio's, bijvoorbeeld in het Brugse, zal nog een extra coördinatie gebeuren van alle actoren via het project Werkkracht 10. De nodige informatie daarover werd reeds verspreid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het gebrek aan succes van de opleidingscheques

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over het gebrek aan succes van de opleidingscheques.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag werd een paar keer uitgesteld om diverse redenen en zowel op vraag van de minister als op mijn vraag. Ik verontschuldig me tegenover de commissie omdat ik de agendering van de vraag de vorige keer over het hoofd heb gezien en omwille van andere werkzaamheden niet meer aanwezig was in het parlement.

Mijnheer de minister, midden oktober vond de evaluatie plaats van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord 2001-2002, waarbij de Vlaamse regering en de sociale partners het dossier grondig hebben doorgenomen. Er werden een aantal positieve evoluties vastgesteld. Zo is er het succes van de aanmoedigingspremies, met een dominante positie van 98 percent voor het zorgkrediet. Het is ook positief te merken dat het niet om een uitsluitend mannelijke aangelegenheid gaat, maar dat hoofdzakelijk jonge vrouwen tussen 26 en 35 jaar tot de doelgroep behoren. Dit alles is goed nieuws na de moeilijke start die dit dossier heeft gekend.

Dillen

De evaluatie toonde echter ook aan dat een aantal andere doelstellingen niet werden gehaald en dat de vooropgestelde doelgroep niet werd bereikt. Ik verwijs dan specifiek naar de opleidingskredieten en de kredieten voor arbeidsduurvermindering bij bedrijven in moeilijkheden, want uit de cijfers van eind oktober blijkt dat die slechts een marginaal succes kennen. Ook de opleidingscheques beantwoorden niet aan de verwachtingen. Slechts 121 personen vroegen een opleidingskrediet aan en 60 personen een krediet voor bedrijven in moeilijkheden. Ook het succes van de opleidingscheque is heel beperkt, want slechts 17,5 percent van het budget werd benut. Van de voorziene 3 miljoen cheques, werden er amper 525.900 uitgeschreven. De verwachtingen werden dus niet ingelost.

Ik heb een poging ondernomen om nieuwe cijfergegevens te vinden, maar dat is me niet gelukt. Misschien heb ik ze over het hoofd gezien. Zelfs als klopt wat minister Gabriëls gisteren tijdens de plenaire zitting zei dat er vandaag 25 percent zou zijn ingevuld, kan toch moeilijk worden gesproken over een succes. De principes achter de initiatieven zijn bijzonder positief en we hebben u dan ook altijd gesteund, maar nu moet een en ander toch worden bijgestuurd. Kent u ondertussen de redenen van het beperkt succes? Werd er vóór oktober 2002 voldoende informatie verstrekt over de diverse mogelijkheden? Zo ja, op welke wijze gebeurde dat?

We hebben de voorbije weken de krantenadvertenties terzake opgemerkt. Ze hebben een positieve uitstraling. Het is trouwens goed nieuws dat een overheids campagne ook positief kan zijn en geen negatief commentaar behoeft. Welke andere initiatieven worden genomen om het gebrek aan succes in positieve zin om te buigen? Advertenties zijn immers een nuttig instrument, maar volstaan niet om een veel hoger percentage te halen.

In juli heb ik u ondervraagd over de besteding van de vrijgekomen middelen tengevolge van de overname van het eerste dossier over tijds krediet door de federale overheid. Door die overname kwam een bedrag van 7,5 miljoen euro vrij op uw begroting. U legde uit dat die middelen waren teruggevloeid naar de algemene Vlaamse begroting, waarbij er nog geen concrete beslissingen waren genomen over de invulling. U zei toen dat de wijze waarop het geld terug kon komen naar u, afhang van de discussie in het Vesoc. Wat is de stand van zaken?

Enkele dagen geleden stelden we een nieuwe ontwikkeling in dit dossier vast. Er is een ontwerp van werkgelegenheidsakkoord waarin bijzondere aandacht wordt besteed aan deze materie. Een van de centrale punten van het ontwerp van werkgelegenheidsakkoord dat de Vlaamse sociale partners hebben afsloten, voorziet erin dat naast de ondernemers, ook de werknemers voortaan gesubsidieerde cheques kunnen kopen om een opleiding te volgen. Het stelsel voor ondernemingen wordt behouden en zelfs uitgebreid tot de privé-sector. Dat is heel goed nieuws. In de toekomst zullen dus opleidingscheques en begeleidingscheques worden uitgegeven waarbij de werknemer meer inspraak heeft. Totnogtoe is de beslissing hoofzakelijk in handen van de werkgever. Het is belangrijk dat er ter bevordering van de werkgelegenheid vooral rekening wordt gehouden met het subsidiëren van vraaggerichte opleidingen. In onze snel evoluerende maatschappij is het immers van groot belang dat de werknemers zich voortdurend bijscholen en bekwamen, wat niet alleen nuttig en noodzakelijk is voor de werkgever maar ook voor de werknemer. Elke werknemer zal jaarlijks voor maximum 250 euro cheques kunnen kopen, waarvoor hij 125 euro betaalt. De overheid zal het verschil bijpassen.

Ik heb reeds beklemtoond dat de nieuwigheid heel positief is. Het akkoord zal echter pas van kracht worden als de Vlaamse regering, die een deel van de rekening moet betalen, akkoord gaat. Welk standpunt neemt de regering in?

Het is ook goed nieuws dat de procedures zullen worden versneld en vereenvoudigd. Dat is immers noodzakelijk, maar op welke termijn kunt u die versnelling en vereenvoudiging invoeren? Ik heb een poging ondernomen om de voorwaarden op te zoeken om een cheque aan te vragen. Een en ander kan toch aanleiding geven tot veel dubbelzinnigheid. Ik geef u hiervan een voorbeeld. In mijn hoedanigheid van advocaat ontvang ik regelmatig uitnodigingen voor het volgen van opleidingen. Zoals u weet zijn wij daartoe verplicht. Het gaat hier over opleidingen die, spijtig genoeg, veel te duur zijn. Vaak gaat het om bedragen tussen 15.000 en 20.000 frank. Ik stel steeds vaker vast dat die uitnodigingen de nadruk leggen op de mogelijkheid voor advocaten om 50 percent van de kostprijs te recupereren via de Vlaamse opleidingscheques.

Aangezien ik niet heel de advocatuur over me heen wil krijgen, zal ik me hier zeer voorzichtig uitdrukken. Dit kan de bedoeling van de opleidingscheques niet zijn. Ik heb dat overigens nergens in de voorwaarden teruggevonden. Voor bepaalde

Dillen

doelgroepen, zoals jonge advocaten die over beperkte inkomsten beschikken en die slechts moeizaam een eigen zaak kunnen opbouwen, zou dit een positieve maatregel kunnen zijn. Tenslotte zijn zij ook verplicht om dergelijke opleidingen te volgen. Kunt u dit even verduidelijken ?

De voorzitter : Ik zou hier nog iets aan willen toevoegen. Gisteren, tijdens het debat in plenaire zitting, is door verschillende commissieleden kritiek gegeven op het geringe succes van de opleidingscheques. Minister Gabriëls heeft geantwoord dat dit systeem vanuit zijn invalshoek een groot succes is. Ik vraag me dan ook af of het glas volgens de Vlaamse regering nu halfvol of halfleeg is.

Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, wie het glas halfleeg vindt, is een pessimist. Wie het glas halfvol vindt, is daarentegen een optimist. Hiermee heb ik uiteraard de vraag nog niet beantwoord. *(Gelach)*

Momenteel is 24 percent van het budget voor de opleidingscheques effectief aangewend. *(Opmerkingen van de heer Jan Laurys)*

Mijnheer Laurys, mijn cijfers geven de situatie op 13 januari 2003 weer. De cijfers waarover u beschikt, geven blijkbaar een hoger percentage aan. Minister Gabriëls had het gisteren over een aanwending van 25 percent. Het exacte percentage zal zich allicht ergens tussen 24 percent en 27 percent situeren.

Hoewel dit geen rechtstreekse invloed op het debat uitoefent, kan ik hier enkel vaststellen dat CD&V ook in dit verband over rechtstreekse kanalen naar de administratie beschikt.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, ik heb gewoon een ambtenaar gebeld. Dat kan iedereen doen.

Minister Renaat Landuyt : In dat geval raad ik mevrouw Dillen aan dit even uit te testen met een eenvoudig telefoontje. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

Aangezien deze gegevens telefonisch verkrijgbaar zijn, zou ik iedereen willen vragen de minister hiermee in de toekomst niet meer lastig te vallen. *(Gelach)*

De voorziene middelen zijn alleszins niet volledig aangewend. In het beste geval gaat het om 27 percent. Het systeem loopt in Vlaanderen niet zo vlot als destijds in Wallonië het geval was. Ik ga er nochtans van uit dat er voldoende informatie over de opleidingscheques wordt verspreid. Het is mogelijk dat ik er momenteel meer op let, maar ik heb de voorbije weken heel wat reclame voor de opleidingscheques gezien. In de gespecialiseerde pers voor advocaten kan niemand er nog naast kijken. Het is dan ook mogelijk dat de kleine advocatenkantoren de cijfers in gunstige zin beïnvloeden. Aangezien de advocaten verplicht zijn om opleidingen te volgen, worden de opleidingscheques in dit milieu voortdurend gepromoot.

Het is mogelijk dat dit eigenlijk een dood gewicht vormt. Advocaten zijn deontologisch gezien verplicht om dure opleidingen te volgen. Indien de opleidingscheques niet zouden bestaan, zouden ze die opleidingen ook moeten volgen. Omwille van de onvermijdelijkheid kan deze gebruikerscategorie dan ook als dood gewicht worden omschreven. Het is niet zo gemakkelijk om te bepalen wie voor dit dood gewicht verantwoordelijk is. Het systeem is opgezet op basis van het vorig sociaal overleg. Tijdens dit sociaal overleg heeft iedereen de wens geuit om een ruimer en soepeler systeem te creëren. De criteria hebben geleid tot de erkenning van alle opleidingsinstellingen die met opleidingscheques kunnen werken. Ten gevolge van deze erkenning werkt het systeem in bepaalde sectoren goed.

Deze vaststelling moet tijdens het lopend sociaal overleg ter sprake worden gebracht. Tijdens het lopend sociaal overleg is reeds gepleit voor een nog grotere versoepeling van het systeem. Er is bovendien gepleit voor een systeem dat zich meer op mensen dan op bedrijven richt. Ik heb dit onderscheid, tot ergernis van heel wat mensen, in het verleden zelf vaak gemaakt. Ik kan nu enkel vaststellen dat de sociale partners momenteel zelf het onderscheid tussen opleidingscheques voor bedrijven en opleidingscheques voor mensen maken. Bij het sociaal overleg kunnen we een evenwicht zoeken tussen het vermijden van dood gewicht en het streven naar eenvoud. Ondanks de eenvoud, is het rendement van de genomen maatregelen niet zo hoog als we oorspronkelijk hadden verwacht. De eerlijkheid gebiedt ons dit toe te geven.

Het werkgelegenheidsakkoord zal tot een nieuwe start voor de opleidingscheques moeten leiden. De doelstelling was en is het stimuleren van het levenslang leren. Wat de werkgelegenheid en de economie betreft, komt dit neer op het stimuleren van opleidingen op plaatsen waar ze niet automatisch

Landuyt

worden georganiseerd. Dit is de positieve stimulans die we de mensen en de economie wilden en nog steeds willen geven.

We mogen evenwel niet uit het oog verliezen dat er zich een sneeuwbal effect zou kunnen voordoen. De cijfers zouden wel eens sneller kunnen evolueren dan wij erover kunnen discussiëren. Terwijl iemand een ambtenaar om informatie vraagt, kunnen nieuwe opleidingsaanvragen binnenlopen. Via internet zou iemand kunnen vaststellen dat er meer cheques in omloop zijn dan een ambtenaar hem net tevoren aan de telefoon heeft gemeld.

Voor praktische informatie kan iedereen het nummer 070/34.50.00 bellen. Ik ben trouwens van mening dat elke Vlaming dit nummer uit het hoofd zou moeten kennen. Dankzij het call center van de VDAB kan iedereen snel alle nodige informatie over deze problematiek ontvangen. De infolijn bij de administratie Werkgelegenheid heeft het nummer 0800/90045. Iedereen heeft recht op deze telefoonlijn. We hebben een website met de nodige info. Verder is er nog een klantvriendelijke brochure die in de toekomst beter zal worden verspreid.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. De maatregel heeft niet veel succes, of het nu om 24 of 27 percent gaat. Het is nochtans een nuttig instrument dat door bedrijven en binnenkort ook door werknemers kan worden gebruikt. Het siert u dat u toegeeft dat het allemaal niet zo vlotjes loopt en dat u een nieuwe poging zult ondernemen om er alsnog een succes van te maken. Minister Gabriëls reageerde gisteren veeleer verontwaardigd.

Ik hoop dat de juiste doelgroep wordt bereikt, namelijk de werknemers die het nodig hebben. De opleidingscheques worden nu niet altijd op de juiste manier gebruikt. Ik begrijp nu beter waarom dit wordt vermeld. De grote advocatenkantoren zetten hun kantoor om in een vennootschap en kunnen zo gebruikmaken van de opleidingscheques. Dat geldt waarschijnlijk eveneens voor architecten, dokters en andere vrije beroepen. Het gaat hier niet om jonge advocaten, want zij beschikken niet over het nodige geld om een vennootschap op te richten. Het zou goed zijn dat er wordt gezocht naar een manier om de jongeren, die beroepshalve dure opleidingen moeten volgen, in de toekomst aan zo'n opleidingscheque te helpen. Vandaag hebben zij dikwijls financiële problemen om de opleidingen te volgen.

Minister Renaat Landuyt : Advocatenkantoren worden waarschijnlijk als een onderneming beschouwd en de opleidingscheques kunnen voor alle medewerkers van het kantoor, ook de jonge mensen die er werken, worden gebruikt. Van zodra het systeem beter gekend is, zullen nog meer architecten, advocaten of dokters op de cheques een beroep doen. In de statistieken kunnen kleine bedrijven immers op advocaten- of architectenbureaus wijzen.

Uit maatschappelijk oogpunt moeten we ons afvragen welke opleidingen we in die beroepscategorieën moeten stimuleren. Het debat moet open worden aangegaan. Ik zal de mogelijkheden bestuderen en daarover binnen het sociaal overleg een open debat trachten te voeren. Er moet binnen het beschikbaar budget een duidelijke keuze worden gemaakt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de invoering van de jobkaart

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot de heer Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de invoering van de jobkaart.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de jobkaart zou een nieuw instrument worden om de stijgende werkloosheid bij jongeren terug te dringen. De jobkaart is misschien een goed idee om jongeren beroepservaring mee te geven, maar er moeten eerst jobs komen. Het bedrijf dat meewerkt kan tot 75 percent besparen op de loonkost. Dat is niet min. Het zou inderdaad tot een daling van jeugdwerkloosheid kunnen leiden. De vraag is of daardoor geen verschuiving van de werkloosheid optreedt. Er zullen namelijk meer ouderen werkloos worden omdat jongeren met een jobkaart hun plaats innemen.

Welke maatregelen zult u treffen om te voorkomen dat jongeren met een jobkaart worden aangenomen ten nadele van ouderen die voor hun diensten worden bedankt ? Hoe kan worden voorkomen dat

Van Goethem

jongeren met een jobkaart niet omwille van die kaart worden aangenomen ?

Hoe zult u vermijden dat de aanwervingen slechts van beperkte duur zijn ? Een bedrijf zou immers telkens opnieuw een jongere met een jobkaart kunnen aanwerven.

De heer Jan Laurys : Er is blijkbaar een conflict over ontstaan met mevrouw Onkelinx. Het is een variant op de IBO of individuele beroepsopleiding. Er worden gedurende maximaal 6 maanden werkloosheidsmiddelen ter beschikking gesteld. De werkgever betaalt hiervoor degressief een premie. Op die manier biedt het IBO-systeem een vorming die op de opleidingsmarkt niet bestaat. Mevrouw Onkelinx zegt dat dit een federale materie is en dat niet zomaar kan worden beslist over 4.500 bijkomende IBO-plaatsen. De RVA zou daarover moeten beslissen. Ik dacht dat de VDAB bevoegd was, en dat de RVA daar altijd de werkloosheidsuitkeringen aan koppelt. Ik zie dus niet goed in hoe dat kan, tenzij men terugkomt op de afspraak die werd gemaakt naar aanleiding van het tijdskrediet. De afspraak was dat er vooraf overleg moest zijn over alles wat eventueel raakvlakken had met federale materies. Blijkbaar is het een van de verwijten dat er vooraf geen overleg over deze materie is geweest.

Ik weet dat er in het verleden heel veel discussie is geweest over de IBO, omdat er nogal wat misbruiken zijn geweest van werkgevers die dat systeem gebruikten als een soort loonsubsidie voor aanwervingen. Ik denk echter dat de individuele beroepsopleiding voor laaggeschoolden de ideale instap is in een onderneming, omdat ze zo een opleiding op de werkvloer krijgen, wat volgens mij nog steeds de beste opleiding is die men die mensen kan aanbieden. Wij zeggen namelijk nogal snel dat opleiding goed is. Niet alle opleidingen zijn echter goed. Er is ook een opleidingsmarkt met allerlei actoren die hun taak maken van opleiding en dikwijls gewoon mensen opleiden om op te leiden. Het gaat hen meer om diegenen die de opleiding aanbieden dan om diegenen die ze aanvragen. Een IBO is volgens mij een ideale formule, omdat de opleiding dan plaatsvindt in een arbeidsklimaat. Een IBO omvat ook alle andere facetten van vorming, zoals werkhouding en dergelijke. Daarom vind ik IBO een goede formule. Ik moet wel toegeven dat mijn vroegere werkgever daar niet altijd akkoord mee ging. Er was nog altijd een beetje weerstand omdat men vond dat werkgevers daarmee een onterechte subsidie kregen. Daarom denk ik dat hier en daar

nog wel zal worden opgemerkt dat het geven van subsidies aan 4.500 mensen gedurende 6 maanden weer een cadeau is voor de werkgevers. Ik zie het een beetje anders. Ik moet eerlijk zeggen dat ik denk dat dat een ideale formule is, op voorwaarde dat er voldoende garanties zijn dat er inderdaad begeleiding is en dat er een opleiding wordt aangeboden.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer de voorzitter, collega's, eerst en vooral wil ik me verontschuldigen dat ik u de themabrief naar aanleiding van de jobkaart niet heb overgemaakt. Ik zal u die nasturen. Voor die themabrief hebben we door de VDAB en de administratie een analyse laten maken van de toestand inzake werkloosheid na vele maanden van vele aankondigingen. Uit die analyse kan men afleiden dat het verantwoord is om iets te doen voor de min-25-jarigen. We merken dat de werkloosheid bij de min-25-jarigen vanaf juni 2001 enorm stijgt. Ze worden gewoonweg niet meer aangeworven. Het is een historisch feit dat er in die groep werklozen voor het eerst meer jongens dan meisjes zitten. Men merkt dat er een nieuwe cohorte ontstaat, een groep die effectief riskeert om nooit ervaring te kunnen opdoen. Daarom zijn de administratie en de VDAB gaan samen zitten om na te gaan welke middelen er voorhanden zijn om daarop in te spelen. Het bleek dan dat men zeer goede ervaringen heeft met de individuele beroepsopleiding, het zogenaamde IBO-stelsel, dat nu zeer selectief wordt gebruikt door sommige bedrijven in sommige situaties voor heel specifieke opleidingen. We merken echter dat we diezelfde principes zouden kunnen toepassen op jongeren.

Ik wil het systeem even verduidelijken : de jobkaart vormt het einde van een bepaald proces. De min-25-jarigen die reeds 6 maanden werkzoekende zijn, moeten meewerken aan een systeem van 'leren solliciteren'. Ofwel doen ze dat via het internet, ofwel doen ze dat in die zogenaamde jobclubs. Velen van hen vinden reeds werk tijdens dat 'leren solliciteren', omdat dat zeer praktische lessen zijn waarmee ze effectief leren te solliciteren. Als ze de lessen 'leren solliciteren' hebben doorlopen, krijgen ze een jobkaart. Het was de bedoeling om een zeer eenvoudige techniek te hebben om bedrijven te overtuigen iemand aan te nemen. Dat is het tweede element dat we daarmee beogen. We hebben bij enkele bedrijven ook uitgetest of ze via die kaart eerder zouden aanwerven, waar ze anders niet zouden overgaan tot aanwerving. Bij vele bedrijven is er een aarzeling : gaan we aanwerven, gaan we eventjes groeien of niet ? We willen hen

Landuyt

een kleine duw in de rug geven door die jobkaart. Een jongere kan dan aan een bedrijf zeggen : die kaart betekent dat ik in uw bedrijf door iemand van de VDAB zal worden begeleid, dat ik mijn uitkering zal behouden, maar dat ik een bijpassing zal krijgen van u en van de VDAB, die mij in staat stelt om een normaal inkomen te hebben. Voor het bedrijf zal dat een besparing betekenen van 25 tot 75 procent.

Doordat er een direct contact is met de VDAB, kan men in zeer individuele situaties nagaan wat de toestand is, in welk systeem men zit. Die ene maand kan dan soms ook 6 maanden worden, waar het echt verantwoord is. De directe begeleiding die gebeurt, vormt ook de garantie tegen misbruik. Het is ook zo dat wij het recht hebben om niet meer met een bedrijf te werken zodra er één keer misbruik wordt gemaakt van het systeem. Dat is een drastische maar heel eenvoudige sanctie. We houden het allemaal in het oog.

De IBO vormt effectief een opstap en kadert effectief in een arbeidsovereenkomst. Het kan dus niet dat men een maand subsidie ontvangt en dat het dan gedaan is, neen, er moet een arbeidsovereenkomst zijn. Er is reeds het federale kader van de startbanen, maar met dit systeem kunnen we jongeren nog een extra duwtje in de rug geven. De ervaringen met de proefbedrijven bevestigen dat de jobkaart doet aanwerven. De jobkaart geeft de jongere ook een wapen in handen. Tegen iemand die zijn ervaring kan tonen, kan hij zeggen : ik krijg extra begeleiding en een extra subsidiëring.

Dat is het systeem waarmee ik hoop te kunnen werken. Zullen er misbruiken zijn ? Zullen er bedrijven zijn die toch iemand zouden hebben aangevraagd en die daar eventjes een maand van profiteren ? Ik denk van wel. Dat is het dode gewicht. Dat dood gewicht zal echter altijd goedkoper zijn dan de controle die nodig zou zijn om het systeem nog strenger te maken. We zoeken naar administratieve vereenvoudiging en maken een ander soort kostprijsberekening.

We zijn ervan overtuigd dat dit zowel door jongeren als in de bedrijven als heel positief wordt ervaren. Het helpt immers twee drempels te overwinnen, een drempel voor het bedrijf dat aarzelt om aan te werven, en één voor de jongere die altijd geconfronteerd wordt met het feit dat hij geen ervaring heeft. Het is gebaseerd op de ervaring die we als instelling hebben met de individuele beroepsopleiding.

In het conflict met minister Onkelinx evolueren we naar een oplossing. Het conflict is zeker niet op het politieke niveau ontstaan bij minister Onkelinx, maar bij de RVA. Daar dachten ze dat we het systeem van de individuele beroepsopleiding wilden wijzigen. Er bestaat een heel oude afspraak tussen de RVA en de VDAB dat bij een verandering van het stelsel contact wordt gelegd. Zo'n wijziging zou immers implicaties hebben voor de uitkeringen.

Omdat dat niet gebeurd is, vroeg de RVA aan minister Onkelinx welke instructies aan de directeurs moest worden gegeven. Moesten ze aan de directeurs zeggen dat het per definitie misbruik is en dat ze niet meewerken aan het betalen van uitkeringen aan jongeren gedurende de eerste maand, of moesten ze dat wel doen ? Ze stelden dus een vraag. De leiding van de VDAB en ikzelf hadden nooit gedacht dat er een overlegprocedure nodig zou zijn, omdat we er niet van uitgingen dat we bezig waren met het veranderen van het stelsel van de individuele beroepsopleiding.

Uiteraard zijn we bereid dit uit te klaren in het belang van de jongeren. We gaan ervan uit dat het voor de RVA een besparende maatregel is. Het is immers de bedoeling de jongeren uit het uitkeringsstelsel weg te halen. Het zou nogal cynisch zijn dat we een systeem dat gericht is op een besparing van uitkeringen door het tewerkstellen van mensen, aangezien zou worden als een systeem om misbruik te maken van uitkeringen.

Dit raakt nu stilaan uitgeklaard. Onze bedoelingen rechtvaardigen zeker niet het wantrouwen van de RVA. De eerste signalen zijn alvast positief. Het is ook belangrijk dat dit opgelost geraakt, want de eerste kaarten zullen op 1 maart worden uitgedeeld, als de eerste jongeren een sollicitatietraining hebben doorlopen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uiteenzetting. Als ik het goed begrijp, gaat het steeds om bijkomende aanwervingen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, u zegt dat er een afspraak is dat er overleg moet zijn als er wordt geraakt aan het systeem. Ik herinner me dat er vroeger, als de groepen voor de IBO's werden toegekend voor de maximale duur van 6

Laurys

maanden, altijd ook een afwijking moest worden gevraagd aan het STC.

Minister Renaat Landuyt : Naar aanleiding van deze discussie wordt een en ander aangepast. Het systeem van individuele beroepsopleiding dateert uit de tijd voor de staatshervorming. De RVA was de RVA en er was nog geen VDAB. Voor de VDAB was het logisch dit te hanteren bij de bemiddeling. Aan Vlaamse zijde werd een protocol opgesteld over de wijze waarop dat zou gebeuren. Aan Waalse zijde bestaat dat niet.

Het probleem is nu dat ons wordt verweten een bepaald protocol niet te hebben nageleefd, terwijl er aan Waalse zijde geen protocol is om na te leven, zodat ze daar nog veel meer vrijheid hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.25 uur.*
